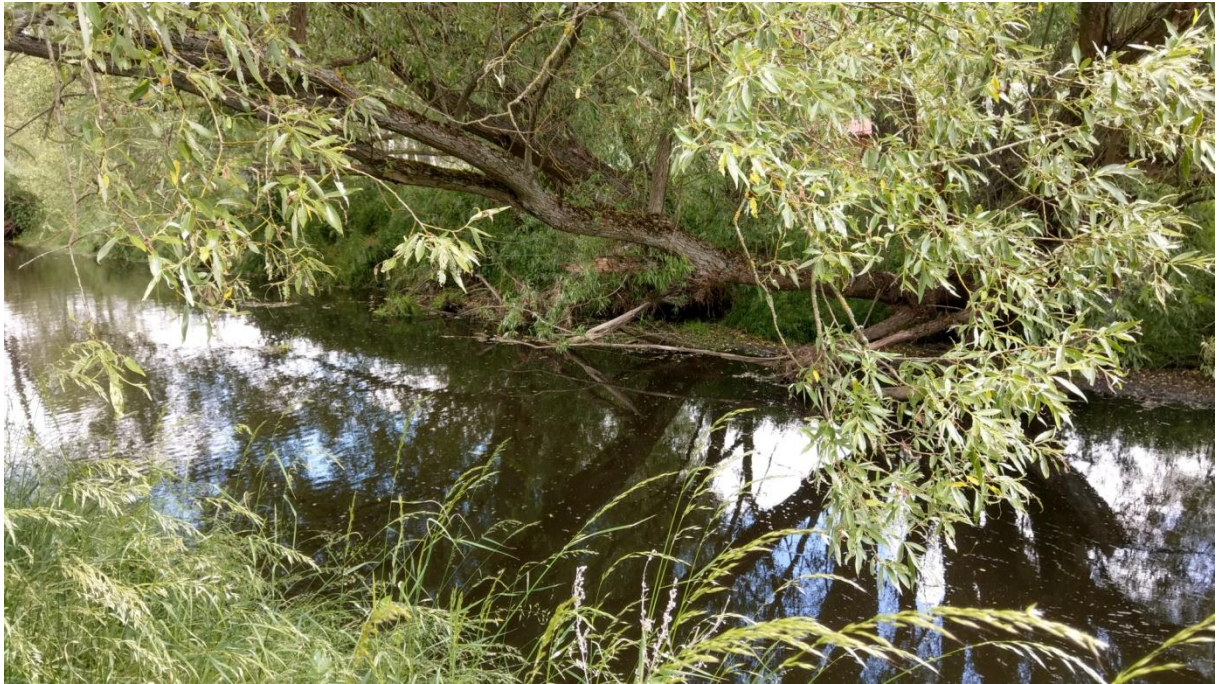

15.6.2021 Hluboš , Trhové Dušníky – kolem Litavky (Příbramsko)

Dnes jsme smluveni s Dvořákovci , že se projdeme kolem říčky Litavky . Kolem 10. hodiny přijíždíme do Příbrami. Irenka nám udělala sladké pohoštění. Posilnění výtečnými zapékanými koláčky jsme vyrazili. Jedeme dvěma auty. Zdenda zaparkuje v nedaleké Hluboši.

Dvořákovi si přeseďnou k nám a společně jedeme až do Trhových Dušníků. Zde parkujeme u hřiště. A nyní již společně vyrážíme po toku Litavky.

Jdeme úzkou zarostlou stezičkou podél romantické říčky. Litavka je přítok Berounky.

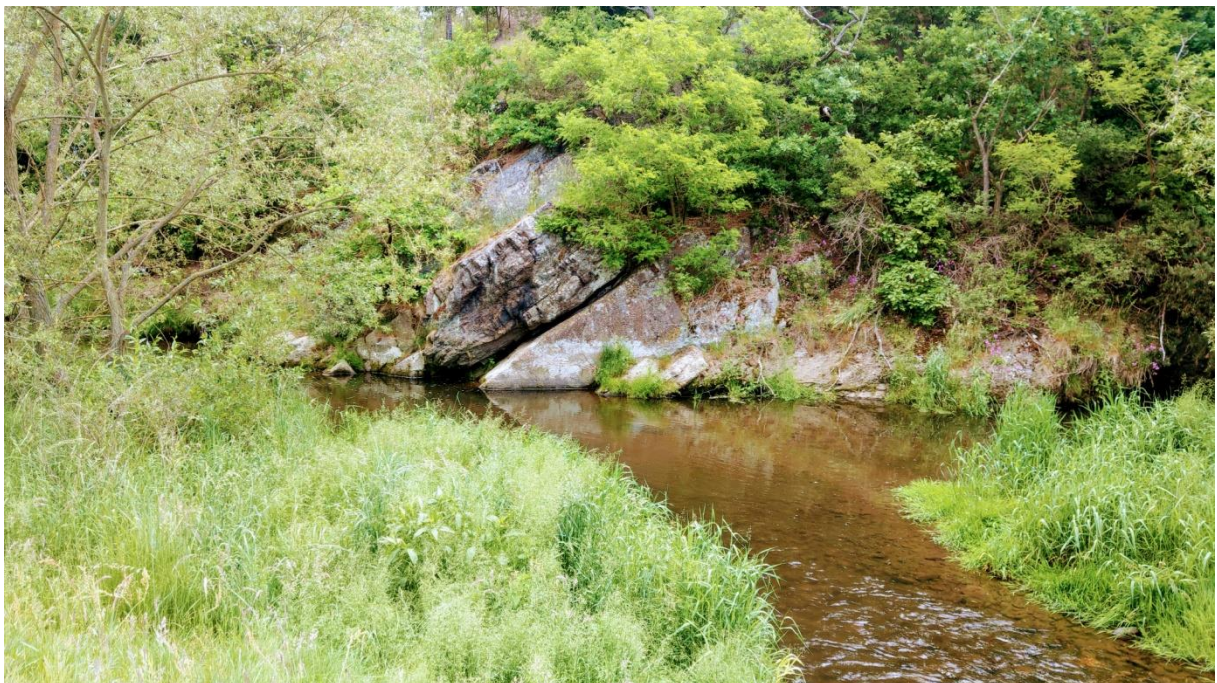
Pramení v nadmořské výšce 765 metrů na východním svahu malého Toku v CHKO Brdy poblíž

vesnice Nepomuk. Protéká Březovými Horami (městská část Příbrami), Trhovými Dušníky a za Bratkovicemi vstupuje do hlubokého, 12 km dlouhého, údolí.

Přes Králův Dvůr pokračuje do Berouna, kde v nadmořské výšce 218 m ústí zprava do Berounky.

Říčka Litavka ne svém toku vytváří unikátní přírodní biotop, mění svůj tradiční ráz a vzhled občasnými povodněmi a vylévání se z břehů. Je to oblast bohatá na vyjímečné druhy flory i fauny. Na louce poblíž říčky se modrají kosatce horské

Roste zde i masožravá rosnatka okrouhlolistá, ale na ní jsme – bohužel – nenarazili.

Z živočišné říše je zde zabydlený bobr evropský. Také jsme bobra přímo neviděli, ale jeho neviděli, ale jeho důslednou činnost nebylo možno přehlédnout.

Žije zde i unikátní ledňáček říční

Zdoláváme jeden meandr za druhým. Po travnaté stezce nás čeká průchod trnkovým houštím. Vypadá to docela záhadně až strašidelně.

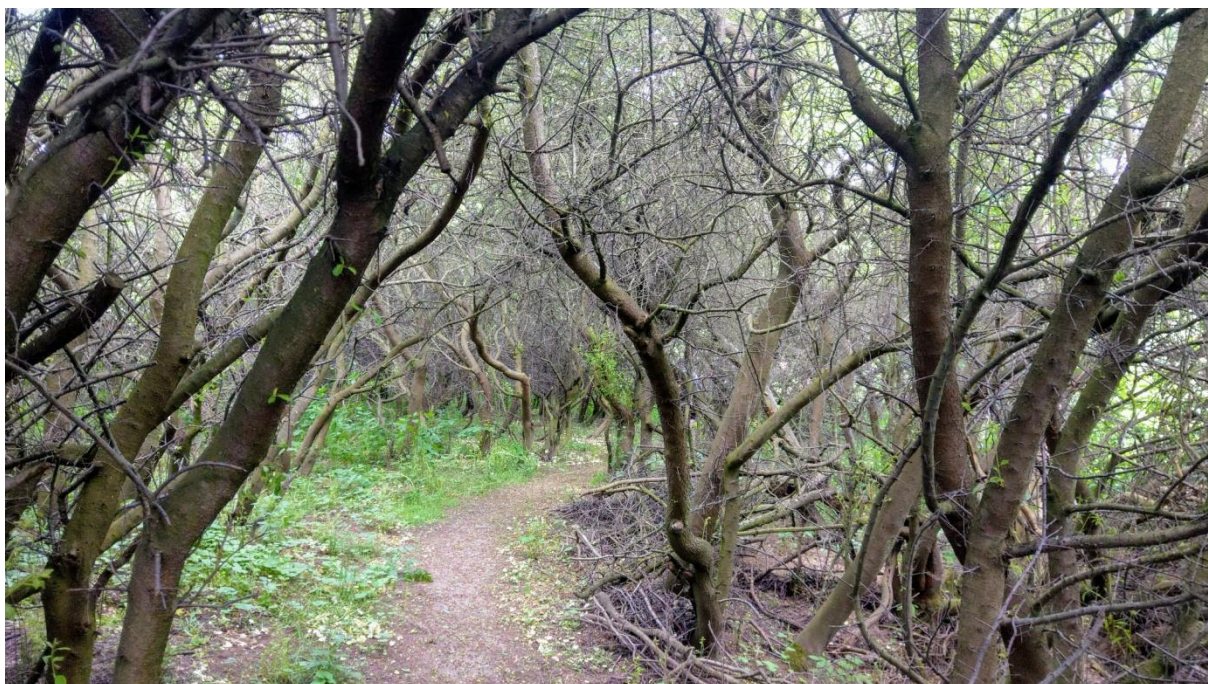

Příroda je zde opravdu krásná – jak říčka, tak i okolní břehy. Nakonec ale narazíme na neposekanou vzrostlou travu sahající nám až do pasu. Tak si cestu krátíme kudy tudy , překračujeme železniční násep, a pokračujeme po již pěkné cestě do Bratkovic. Zde na nádraží opět překračujeme trať. Po chvilce stoupání míříme ke kostelu v **Hluboši** .

První zmínky o obci jsou z roku 1355. Odehrály se zde dvě bitvy – 8. září 1422 husitská bitva příbramských a Hanuše z Kolovrat. Příbramští byli tehdy poraženi. Druhá bitva byla na jaře roku 1611, kdy do Čech vpadli Pasovští. Roku 1546 byla místní tvrz přestavěna na zámek. Koncem 17. století zde byl vystavěn kostel Nejsvětější Trojice. Byl v barokním stylu.

Roku 1877 byl přestavěn do novorománské podoby, z původní stavby se zachovalo jen zdivo věže.

Založení kostela na Hluboši

Tuhle povídačku zapsali toulaví žáci darebáci, když táhli od města k městu, kalamář u pasu, za uchem přiříznutý husí brk a žaludek prázdný jako studna po horkém létě. Ta příhoda vzala počátek tam, kde dnes majestátně stojí hlubošský kostel sv. Trojice, nad rozlehlým podbrdským údolím řeky Litavky. Tehdy v těch místech stávala kaplička sv. Antonína, patrona zamilovaných, těhotných a pocestných. Bylo to místo, hojně navštěvované hlubošským lidem

a oblíbené dětmi ke svým hrám. Staří tu rádi usedali do stínů stromů, aby se kochali pohledem na krásný kraj litavského údolí. Toho letního dne bylo obzvláště hezky. Slunce po celý den rozpalovalo tuto vyhlídku do líbezné podbrdské doliny a děti na paloučku za kapličkou hrály oblíbenou hru o knoflíky, zvanou čamrda.

Šimon, vnouček mlynáře Ješátka, už prohrál skoro všechny své čamrdy a štěstí ve hře ne a ne přijít. Už mu zbývaly jen ty na kaťatech. Tu pohlédl na šátek, do kterého mu maminka vložila čtyři koláčky s povidly a tu měl podivné vnuknutí. Dal se do jídla, náhle povstal a poslední dva kousky položil k nohám sv. Antonína a tiše prosil, aby mohl také, jako ostatní chlapci, ve hře vyhrát. Poté zasedl zpátky do kola a přání se začalo zázračně naplňovat. Vyhrál zpět nejen své čamrdy, ale také spousty jiných. Přímluva u sv. Antonína pomohla. Když obehrál všechny o všechno, chlapci se rozešli. Už nebylo o co hrát a bylo už pozdě. Slunce už napůl zapadlo za Brdu, když se po cestě přibližovaly dvě postavy táhnoucí dvoukolák. Byl to německý obchodník se železným zbožím z Německých Pasek se svým pomocníkem. Šli krajem, táhnouce svou káru a prodávali a kupovali, kde se co dalo. Ve voze měli hřeby, cvočky, kování a jiné železné výrobky, avšak pod plachtou kryli také věci ze zlodějiny, kterou při svém putování činili. Když přišli až ke kapličky, že si odpočinou, obchodník se olízl a na sucho polknul. I pomocník uviděl oba koláčky, varoval však partáka, aby je nechal být, ale sám na ně dostal chuť a proto se o ně podělili. Sotva dojedli poslední sousta, cítili, jak jim tuhnou nohy a ruce na kámen, že nešlo ani krůček udělat, ba co víc, ani se pohnout. Nešťastníci počali naříkat, že zde zkamení na věky, ale pomoci si neuměli. Blížila se tma a zloději tu ještě stáli a bědovali, jak jsou krutě potrestáni pro dva koláčky a sv. Antonína prosili za odpuštění. Tu se zvolna pod oběma začala propadat zem a nakonec, už po kolena v zemi, slíbili, že postaví v těchto místech kostel, pomůže-li jim odejít po svých. Sotva slib dořekli, země je zvedla a ztrnulost jejich údů odezněla. Několikrát sv. Antonínu poděkovali a hbitě zatáhli dvojkolák ke svému domovu. Druhý den dali své jmění dohromady a pustili se do stavby. Když se lidé dozvěděli o události u kapličky, německému obchodníkovi už jinak neřekli než-li Kradavec. Přesto chtěli pomoci a učinili sbírku pro nový kostel v Hluboši. Každý přispěl, jak uměl a mohl. Prostí lidé, kováři a cvočkaři z Hluboše a Pasek, huťáři z Bratkovic, ba i kovkopové, hledajíc pod Hluboší stříbro. Přispěla i církev a vrchnost. Kníže zakoupil kostelu

nový zvon a daroval dřevo z panských lesů. Brzo se na svahu začala tyčit věž kostela a hlubošští měli radost z tak nádherné stavby. Už také mají kostel, a jak lacino jej získali, za dva koláče. Tak se chlubil každému, kdo se přišel ke stavbě podívat. A tak, jak rychle se vše rozkřiklo po okolí, tak se brzo začalo povídat po kraji, že nejlaciněji vystavěli kostel v Hluboši a že Německým Pasekám se říká Kradavec. Později začal místním hanlivý název vadit a tak hodný matrikář, přehozením dvou písmenek, zapsal do análů název obce Kardavec. A tak je tomu dodnes.

Ze hřbitova míříme k místnímu citelně zanedbanému zámku. Procházíme provalenou zdí a jsme u zámku.

Zámek v Hluboši vznikl přestavbou středověké tvrze v roce 1546. Současnou pseudorenesanční podobu získal koncem 19. století. Než se jeho letním sídlem staly Lány, pobýval zde v letech 1920–1921 T. G. Masaryk s rodinou. Hlubošské panství v roce 1925 koupil příbramský továrník Josef Kolařík. Žil zde do roku 1948, kdy mu byl zámek zestátněn. Kolaříkovi potomci ho pak prodali firmě Zámek Hluboš s. r. o., jejímž spolumajitelem byl pražský podnikatel Jiří Landa. Ten zámek prodal paní Janě Merunkové, která zastupuje neziskovou organizaci Zámek Hluboš.

My se procházíme kolem zámku. Před průčelím sekají dělníci vysokou trávu. Kolem nás projde žena, která zde také pracuje. My se jí ptáme, zda si můžeme zámek prohlédnout. A jaké je naše velikánské překvapení, že žena říká: „Počkejte, je tady majitelka, já se jí zeptám, zda by vás zámkem neprovedla.“ A opravdu. Po chvilce přichází paní majitelka. Otevírá nám zchátralý zámek a ukazuje nám, jak probíhají záchranné práce a vypráví nám o historii i o budoucnosti. Prostě klika! Dozvídáme se, že botanická zahrada na zámku Hluboš byla nejstarší botanickou zahradou na území Čech a jednou z nejstarších ve střední Evropě – přes hlubošský park se dostaly některé stromy z Ameriky a z Číny do naší vlasti úplně poprvé.

Jednalo se např. o ginkgo biloba, cedr libanonský, jalovec virginský, jedlovec kanadský, ale i např. tůje, či tis.

Majitelka nás provází rozlehlou, trojkřídlou dvoupatrovou stavbou, k níž je na východě připojeno ještě přízemní spojovací křídlo s kaplí sv. Kříže. Ve velkém sále v přízemí jsou zachované nástropní malby. Současná majitelka chce Hluboš navrátit do kulturního a společenského života. Má v plánu trvalé zpřístupnění veřejnosti a otevření zámeckých zahrad.

Dokonce nám v místní kapličce zazpívá- je zde úžasná akustika.

Krásný den zakončujeme dobrým jídlem v místní restauraci Zámecká krčma.

